

SİLİVRİ ADALET MESLEKİ EĞİTİM MERKEZİ



AHİLİK





*Meslek Edinmede
Ahlaki Bir
Uygulama*

AHİLİK



Ahilik Eğitimi



- ❧ Ahilik kültürel-ekonomik tarihimizin *meslek edinme* ve *ekonomiye bakış* açısının bir yorumudur.
- ❧ Ahilik yeteneği olan bireylerin meslek edinmesinin yanı sıra o mesleğin ustalık becerilerine ve ahlaki ilkelerine sahip olmak için *erken yaşlarda* başlanan bir eğitimidir.
- ❧ Ahilik *velisinin isteği*, kişinin *yetenek* ve o meslekteki öğrenme *sebatıyla* ilerleyen bir sistemdir.
- ❧ Ahiler meslek kariyerlerinde *denetim mekanizmasını* kendi içerisinde barındıran eğitim süreçlerinden geçmektedir.
- ❧ Erken yaşlarda başlayan meslek edinme süreci, sıkı bir eğitimle birlikte *ustalaştıktan* sonra *şed kuşanarak* esnaflar arasına katılmayla tamamlanır.



Ahilik Eğitim Süreçleri

Ustalık Dönemi

Kalfalık Dönemi

Çıraklık Dönemi

Yamaklık Dönemi

// Eti senin

kemiği benim //



Yamaklık Dönemi

- ❧ Ahilik sistemindeki mesleki kariyerin başlangıcıdır. ❧
- ❧ Yamaklık süresi yaklaşık 2 yıldır.
- ❧ Yamaklar, velisi tarafından 10 yaşlarında getirilir.
- ❧ Usta yönetimindeki atölyeye getirilen çocuğun tüm sorumluluğu ustaya emanet edilir.
- ❧ Mesleki eğitimini usta denetiminde atölyede yapar.
- ❧ Mesleki ahlak ilkeleri, görgü ve sosyal ilişkileri, Ahilik merkezinde öğrenir
- ❧ Ahilik merkezlerinde okuma yazma eğitimleri de verilir.



Çıraklık Dönemi

- ❧ Ahilik sisteminde; mesleki eğitimi *çıraklık dönemiyle* başlar.
- ❧ Çıraklık dönemini, *mesleğe giriş* aşamasıdır.
- ❧ Çıraklık dönemi , *teorik ve uygulamalı* eğitimin verildiği bir dönemdir.
- ❧ Çırak adayı, velisinin, ustasının, kalfalarının ve Ahi başkanının bulunduğu *özel törenle* yamaklıktan **çıraklığa terfi** eder
- ❧ Çıraklık dönemi; *çıraklık ücretinin* de alındığı dönemdir.
- ❧ Çıraklık dönemi hem **mesleğin** öğrenildiği, hem de *üretime* katkı sağlandığı bir dönemdir.
- ❧ Çıraklık süresi, seçilen mesleğe göre **1001 gün ile 20 yıla** kadar çıkabilen bir süreyi kapsayabilir.(örnek: *kuyumculuk* eğitimi)
- ❧ Çıraklar; Ahilik sisteminin içerisinde hakları korunarak **güvence** içerisinde dir.
- ❧ Çırağını iyi yetiştirmeyen ve haklarını korumayan ustalara, *Ahi Birliğince ceza yaptırımı* uygulanır tekrar *çırak edinmesi engellenir.*



Kalfalık Dönemi



- ❧ Kalfalık dönemi mesleki kariyerin **olgunlaşma** dönemidir.
- ❧ Kalfalık dönemi ; yapılan mesleğin **inceliklerinin öğrenildiği**, son aşamadır.
- ❧ Kalfa **istenilen kalitede ürün** yapabilecek olgunluğa erişen kişidir.
- ❧ Kalfalar ihtiyaç duyulduğunda **işyerini yönetirlerdi**.
- ❧ Kalfalar Ahilik sisteminin eğitiminden **genç gruplardan** oluşur.
- ❧ Kalfalara mesleki eğitimin yanında **ok, atıcılık, binicilik, kılıç kullanma** sanatı gibi **askeri eğitimde** verilir.
- ❧ Verilen askeri eğitimler gerektiğinde **vatan savunması** hizmetinde bulunmalarını sağlar.
- ❧ Kalfalar **üç yıllık eğitimden** sonra; özel bir törenle, **şed kuşanarak** usta olurlardı.



Ustalık Dönemi



- ❧ *Usta Şed kuşanma töreni sonunda olunur.*
- ❧ *Usta dükkan açma iznine sahiptir.*
- ❧ *Ustalar ya çalıştığı ustanın dükkanında devam eder ya da ayrı bir atölye veya dükkan açabilir.*
- ❧ *Usta olmuş bir Ahi, mesleki kariyerinin zirvesine ulaşır.*
- ❧ *Ustanın sanatında ilerlemek; kendi çalışma ve yaratıcılığıyla devam eder.*



3 Eğitim Ahilik Yaşam Poyu Vaygın



Ahilik Yaşam Boyu Eğitim

- ❧ Ahilikte eğitim; yaş derecelendirilmesine göre öğretim, *yaşam boyu* sürmektedir.
- ❧ *Ahilik; sosyal değer olarak ahlak ve görgü eğitimi, İslam dini eğitim ve askeri eğitim, okuma yazma kurslarıyla çok yönlü bir sistemdir.*
- ❧ Ahilik halka açık- yaygın *çok yönlü bir eğitim* vermesi, sosyal ve kültürel yönde toplumu olumlu yönde katkılar sağlamıştır.
- ❧ Ahilik sisteminin kendi sistemi içerisinde üyelerini denetlemesi *toplumsal barış ve güvene, ekonomik üretim kalitesine olumlu katkı sağlamıştır.*





**AHİLİK AHLAKLI BİR EKONOMİK
HAYATIN DİSİPLİNİNİ VEREN
SİSTEMDİR**



Ahilik Ahlaklı Bir Ekonomi Hedeflemiştir

- ❧ Ahilik *üretime* dayalı bir sistemdir.
- ❧ Bir mesleğe sahip olmayan, üretim yapmayan *Ahi* olamaz.
- ❧ Ahilikte *çalışmak* ve *helal kazanç* elde etmek önceliklidir.
- ❧ Ahilik sistemi yeteneğine göre küçük yaşlardan itibaren kalifiyeli üretken meslek edindirir, *işsizliği* önler.
- ❧ Ahi; **meslek sahibi**, *helal kazanç* sağlayan ekonomik refaha ve özgürlüğe sahiptir.
- ❧ Ahi toplumda üretime katkı sağlayarak *saygınlık* kazanırken, toplumsal *refaha* katkı sağlar.



Zaviyelerin Ahilere Hizmetleri



Gündüz Meslek Eğitimi

Akşam Sosyal-Dini Eğitim

Oyun ve Müzik Etkinlikleri

Yiyecek İçecek Barınma

Tecrübe Aktarım Sohbetleri

Konuk Evi



Ahilik'te Tecrübe Aktarımı - Eğitim

- ❧ Çırak ve kalfalar gündüz meslek eğitimi alır.
- ❧ Çırak ve kalfalar *akşamları sosyal ve dini dersler* için zaviyelerde toplanıyorlardı.
- ❧ Ahi teşkilatı, konuklarına karşılıksız olarak *yiyecek, içecek ve barınma* sağlıyorlardı.
- ❧ Ahiler zaviyeleri; hem eğitim hem de sosyal bir *konuk evi* gibi kullanıyorlardı.
- ❧ Çocuk ve gençlere ilk eğitimi, *öğretmen Ahiler* veriyordu.
- ❧ Akşam eğitimlerinde; esnaf üstatları, şehrin yöneticileri ve devlet adamları da ders vererek *tecrübelerini aktarırlardı*.
- ❧ *Ahilik eğitiminde Kuran-ı, Kerim okuma, edebiyat, Türkçe, Arapça, güzel yazı yazma ve müzik gibi derslerde verilirdi.*
- ❧ Ahilik eğitiminde *hoşça vakit* etkinlikleri, oyunlar oynanır ve sohbet edilir şarkılar söylenirdi.





Ahilik meslekte

uzmanlaşma

eğitimidir

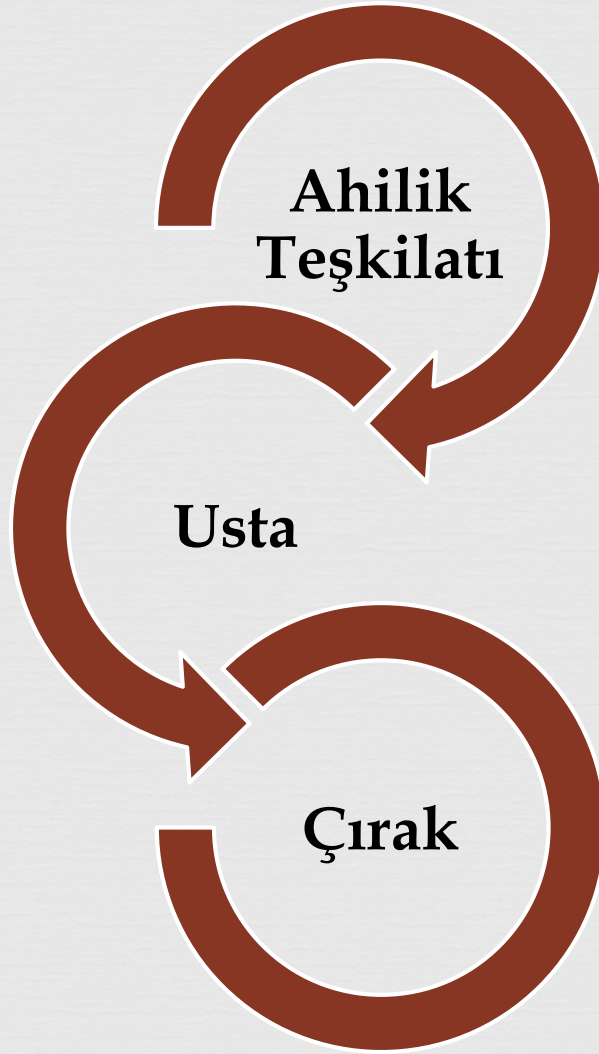


Ahilik Uzmanlaşma Eğitimidir

- ❧ Ahilikte kişi en yetenekli olduğu işi, küçük yaşta tecrübe edinir seçer.
- ❧ Yamaklık ,çıraklık, ustalık kariyer sıralaması meslekte uzmanlaşmayı getirir.
- ❧ Üretilen işin mükemmelliği uzmanlık gerektirir,
- ❧ Ahilikte denetim hiyerarşi, usta-çırak denetimini sağlarken; usta da ahilik teşkilatı tarafından denetlenmektedir.
- ❧ Ahi Birlikleri, meslek değiştirilmesine veya birden fazla meslekle uğraşılmasına izin vermezdi.



Ahilik Sisteminde Denetim





*AHİLİK İŞ BÖLÜMÜ VE
DİSİPLİNİ OLAN BİR
SİSTEMDİR*

Ahilik Yönetimi



- ❧ *Yönetim kurulu en az beş kişiden oluşurdu.*
- ❧ *Kişiler her meslek kolunun üyeleri arasından seçilirdi.*
- ❧ *üye şartları;*
- ❧ *Müslüman olmak,*
- ❧ *En az beş yıl ustalık yapmış olmak,*
- ❧ *Tutukluluk hali bulunmamak*
- ❧ *En az üç usta yetiştirmiş olmak*
- ❧ *Güzel ahlak sahibi olmak vb.*



Ahilik Yönetim Teşkilatı

Yönetim Kurulu

Eşraf Şeyhi

Yiğit Başı

İşçi Başı

Hakem Heyeti

Büyük Meclis



Esnaf Şeyhi



**Yönetim
kurulunda
birinci üyedir**

**Esnaf
kolunun
genel eğitimi
ile ilgilenir**

**Esnaf şeyhi
olmadan
yönetim
kurulu
toplanamaz**



Yiğit Başı



- ❧ Yiğit başı; yönetim kurulunun ikinci üyesidir.
- ❧ Ahilerin yetiştirilmesi,
- ❧ Hammadde dağıtımının sağlanması
- ❧ Esnafa verilen disiplin cezalarının uygulanması,
- ❧ Ustalık törenlerinin yapılması,
- ❧ Orta sandığının yönetilmesinde Ahi Şeyh'ine yardımcı olmak
- ❧ vb. görevleri vardı.



İşçi Başı



- ❧ *Yönetim kurulunun üçüncü üyesidir.*
- ❧ *Üretilen malların kalite yönünden denetimini sağlaması,*
- ❧ *Hatalı malların imha edilmesi sağlanması,*
- ❧ *Zarar gören tüketicinin zararının giderilmesi sağlanması,*
- ❧ *Standartların korunması sağlamak görevlerindedir.*



Hakem Heyeti



- Yönetim kurulunun diğer iki üyesidir.
- Esnafların kendi aralarındaki anlaşmazlıkların,
- Esnaflarla Ahilik teşkilatı yönetimi arasındaki anlaşmazlıkların,
- Yönetim kurulu üyeleri arasındaki anlaşmazlıkların
- çözümünde hakemlik yaparlardı.



- ❧ *Ahi teşkilatının en üst yönetim organıdır.*
- ❧ *Bir yerleşim yerindeki tüm meslek kollarının başkanlığını yapan esnaf şeyhlerinin toplanmaları ile oluşur.*
- ❧ *Meclis kendi içinden bir üyeyi başkanlığa seçer.*
- ❧ *Meclis başkanlarına” Ahi Baba Vekili” denir.*
- ❧ *Tüm yerleşim yerlerindeki Büyük Meclisler Kırşehir Ahi Baba vekilliğine bağlıdır*
- ❧ *Ülkedeki tüm Ahi teşkilatlanmaları bu şekilde oluşturulmaktadır.*

Büyük Meclis

Oluşumu

yapısı

teşkilatlanması



Ahi Baba Vekili



- ❧ *Ahi Baba Vekili; denetim ve son karar organıdır.*
- ❧ *Ahi Baba Vekili; Ahilik teşkilatı ile devlet yönetimi arasındaki ilişkileri düzenler.*
- ❧ *Devlet yönetiminin kararlarına karşı esnaf çıkarlarını savunur.*
- ❧ *Büyük Meclis adına, Ahi Baba Vekil'i bu görevleri yerine getirirdi.*



Kaynakça



- ❧ **Kazu, İ. Y.** (2002). Türk milli eğitim sisteminde mesleki ve teknik eğitim. Elazığ: Üniversite Kitabevi.
- ❧ **Yılmaz, F.** (1996). Ülkemizde mesleki ve teknik eğitim. Eğitim ve Yaşam,
- ❧ **Şahin, İ ve Fındık, T.** (2008). Türkiye’de mesleki ve teknik eğitim: mevcut durum, sorunlar ve çözüm önerileri. Türkiye Sosyal Araştırmalar Dergisi,
- ❧ **Yılmaz, F.** (1996). Ülkemizde mesleki ve teknik eğitim. Eğitim ve Yaşam,
- ❧ **URL:** [https://www.istesob.org.tr/ahilik-teskilatinin-
yonetimi/](https://www.istesob.org.tr/ahilik-teskilatinin-yonetimi/)



Hazırlayanlar



ESMERAY KOÇAK

YÜCEL SAĞLIK

